

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 2. abonentní koncert
komorního cyklu K

KOMORNÍ SMYČCOVÝ SOUBOR TEPLICE

Účinkují

Jan Zrostlík – housle, umělecký vedoucí
Jana Pazourková, Lucie Pasečná,
Aneta Sadílková, Anna Karpíšková,
Filip Ulrich, David Pospíšil – housle
Vendula Svobodová, Petr Pospíšil – viola
Samuel Jung, Antonín Paldus – violoncello

12. listopadu 2025 v 19 hodin
Lázně Beethoven Teplice

Rakouský hudební skladatel období dozrávající klasické éry a raného romantismu **Franz Peter Schubert** měl mimořádný cit pro vystižení lyrických a romantických nálad a velký melodický talent. Kolega Ferenc Liszt o něm hovořil jako o „nejpoetičtějších ze všech hudebníků“. Již od útlého věku projevoval neobyčejné hudební nadání. Jeho otec mu dával první lekce hry na housle a starší bratr jej učil hře na klavír, malý Franz však brzy překonal jejich schopnosti. V jedenácti letech se stal žákem školy Stadtkonvikt, kde se seznámil s orchestrální hudbou Haydna, Mozarta a Beethovena. O pět let později školu opustil a vrátil se domů k otci, kde začal studovat na učitele. Přesto pokračoval ve studiu skladby u Antonia Salieriho a stále plodně komponoval. Jako čtyřicetiletý byl přijat do vídeňské Gesellschaft der Musikfreunde jako účinkující člen, což mu pomohlo dostat se do povědomí vídeňské hudební veřejnosti. V březnu 1828 uspořádal svůj jediný koncert z vlastních skladeb, kritika jej přijala příznivě. Zemřel o osm měsíců později ve věku 31 let, oficiálně na tyfus. Někteří historici však tvrdí, že šlo o syfilis. Jeho největší význam spočívá v písňové a komorní tvorbě. Zkomponoval kolem šesti stovek písní a mnoho skladeb pro komorní obsazení a sólový klavír. Je ale i autorem sedmi dokončených symfonií a slavné osmé tzv. Nedokončené. Přes svou pracovitost si skladatel během svého krátkého života nebyl nikdy schopen opatřit odpovídající postavení a finanční zajištění. Žil většinou z podpory svých příbuzných, přátel a obdivovatelů a jeho hudba nebyla známa širší veřejnosti. Zájem o jeho dílo však narostl na samém sklonku jeho života a od své smrti patří Franz Schubert ke stěžejním autorům romantického hudebního repertoáru. Skladby jsou klasicky vyrovnané, melodické, oplývají hudebním jasmem a elegičností, jsou působivě instrumentované. Jeho díla objevili a propagovali Felix Mendelssohn, Robert Schumann, Franz Liszt, Johannes Brahms a další skladatelé 19. století. Dnes je Schubert řazen mezi největší skladatele klasické hudby a obliba jeho hudby stále přetrvává.

Smyčcový kvartet č. 14 d moll „Smrt a dívka“ vznikl v letech 1824 až 1826. Jeho název je odvozen ze Schubertovy stejnojmenné písně pro zpěv a klavír z roku 1817 na motivy básně Matthiase Claudia. Báseň má dvě hlavní části, jednu z pohledu postavy Smrti a druhou z pohledu Dívky. Smrt oslovuje Dívku lákavým tónem, aby se nebála, protože její dotek přináší klid a slastný spánek. Naopak Dívka se brání, nazývá Smrt zlým kostlivcem a prosí ji, aby ji nechala jít, protože je ještě příliš mladá. Kvartet d moll má v sobě zakódovanu jakousi temnou šifru. Reflektuje citaci stejnojmenné Schubertovy písně ve druhé větě, která je i myšlenkovým jádrem celé skladby. V ní jako by zaznívalo romantické motto básně: „Buď dobré myslí. Nejsem zlý, kéž klidně spíš v mém objetí.“ (Smrt je v němčině mužského rodu.) Téma Smrti je podtrženo i dalšími citacemi a volbou samotné tóniny d moll, jež se podle dobové charakteristiky tónin vyznačuje „těžkomyslnou ženskostí, splínem a předtuchami“. Jinak je ale náladový posun oproti písni značný – jako vůdčí princip prostupují celým kvartetem triolové rytmy a dodávají mu nejen podivuhodně vášnivého a strhujícího napětí, ale přes bohatství tematického materiálu pomáhají udržet i neobyčejnou sevěnost a jednotu stavby. Od prudkého úvodního unisona se první věta žene neúprosným závodem skrze hrůzu, bolest a rezignaci a končí umírajícím d moll akordem. Boj se Smrtí je tématem první věty a navazující andante se slovy Smrti proto zabývá dále. Po scherzové větě s triem, které poskytuje jediný lyrický oddech od depresivní nálady skladby, kvartet končí tarantellou – tradičním jihoitalským tancem, který měl šilenství a smrt odhánět. Strašidelné vize se zhmotňují v neúprosném rytmu. Při poslechu se zdá nepochopitelné, jak dílo, odrážející v takové míře velikost svého autora, mohlo zůstat v době svého vzniku zcela na okraji zájmu. Schubertova skladba je právem považována za jeden z nejvýznamnějších skvostů komorní hudby. A přece – lhotejnost nakladatele a interpretů způsobila, že za Schubertova života kvartet vůbec nevyšel tiskem a on sám se dočkal provedení jen v kruhu svých obdivovatelů a přátel v jejich vídeňských sídlech. Skladba dokonce nenesla ani opusové číslo. Přitom s kvartetem a moll a pověstným Oktetem F dur tvoří trojici komorních děl, která v roce 1824 signalizovala skladatelovo překonání vleklé tvůrčí krize. Od vstupního prudkého mementa Smrti až po strhující finále nás dílo oslovuje s neobyčejnou naléhavostí. Schubert si byl v době vzniku skladby už vědom své, tenkrát nevyléčitelné nemoci, a to jej vedlo k úvahám o konci lidské existence. A „osudové“ dílo, plné nezastřené tragiky, důstojně korunuje bohatý Schubertův kvartetní odkaz.

Nastudování díla se svými kolegy se zhostil přední český houslista **Jan Zrostlík**. Své hudební vzdělání započal studiem houslí u Květoslavy Hasilové při ZUŠ v Mostě. U stejné pedagogy pokračoval i na Konzervatoři v Teplicích, kde absolvoval za doprovodu Severočeské filharmonie Teplice, aby navázal studiem HAMU u profesora Leoše Čepického. Získal četná přední umístění a čestná uznání např. na soutěži v Padově, na soutěžní přehlídce konzervatorií a hudebních gymnázií, v ústředních kolech Národní soutěže ZUŠ, v Kociánově houslové soutěži, v mezinárodní soutěži Talents for Europe na Slovensku, Prague Junior Note, International Competition of Kulturstiftung Hohenlohe in Kloster Schöntal za přispění Nadace Život Umělce a mnohých dalších. Na svém kontě má houslové recitály i vystoupení s komorními uskupeními, např. na Hudebním festivalu L. van Beethovena, nebo v rámci Hudebních dílen Františkovy Lázně. V roce 2010 vystoupil jako sólista se Severočeskou filharmonií Teplice. Pravidelně účinkuje ve významných hudebních tělesech v ČR. Byl členem orchestrálních akademií PKF a České filharmonie. V současné době působí jako koncertní mistr Severočeské filharmonie Teplice. Své umění a zkušenosti předává studentům Konzervatoře Teplice.

PROGRAM:

Franz Schubert – mezi smrtí a dívkou

Franz Schubert (1797–1828)
Smyčcový kvartet č. 14 d moll „Smrt a dívka“, D 810 v rozšířené verzi
s průvodním slovem

Allegro
Andante con motto
Scherzo. Allegro molto
Presto

PŘÍŠTÍ PROGRAM
MIMOŘÁDNÝ KONCERT

13. listopadu 2025 v 19 hodin
Dům kultury Teplice

Program:

Bedřich Smetana: Vltava

Josef Suk: Fantazie pro housle a orchestr g moll, op. 24

Bohuslav Martinů: Koncert pro violoncello č. 1, H. 196

Antonín Dvořák: Polednice, op. 108, B196

Účinkují:

Tereza Horáková – housle

Julia Starczewska – violoncello

Severočeská filharmonie Teplice

dirigenti:

Roland Kluttig

Seulhwa Jang, Reoto Takagi, Yting Shi

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz

www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.

Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Prosíme návštěvníky, aby při koncertech vložili své mobilní telefony.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje